

MBI DEMOKRATIZIMIN E ANATOMISË

(Von Hagens, Plastinarium dhe ... përtej)

NIKOLLAQ LEKA*

Throughout my career, I have promoted the democratization of anatomy ... not just for the medical and scientific world, but for the general public.

Von Hagens

Summary

DEMOCRATIZING ANATOMY

(Von Hagens, Plastinarium and ... beyond)

Anatomy is considered during history, as a mystic reality, at least for the lay people. But Gunther von Hagens and his plastination method, embodied by his well-known expositions *Body Worlds*, have become an international phenomenon. Never before the human body has been exposed to public in such a simple and accessible way, overcoming many academic, ethical or religious objections. During his life, von Hagens has pursue his dream of *democratizing anatomy* with little regard for the conventions. As a result he has always found himself surrounded on one hand by storms of accusations, and on the other by storms of success.

Meanwhile, his *Plastinarium* and his *Body Worlds*, visited by millions of people all over the world, are a reality to be faced by a number of anatomists that considered uneasy his balance between art and science

Anatomia e konsideruar si disiplina bazë e mjekësisë, gjatë rrugës së saj ka qenë e mbuluar nga një vello mistike, si për arsye të objektit, ashtu edhe për arsye të metodave të studimit të saj. Kadavrat, përpunimi i tyre, disekimi, ekspozimi i pjesëve trupore, së bashku me konsideratat legale shoqëruese e kane bërë të largët për sytë e njerëzve të zakonshëm.

Në dhjetëvjeçarët e fundit, një njeri kontroversial si gjermani Gunther von Hagens, bazuar në metodën e tij të plastinimit të trupave të vdekur, ka tentuar ta transformojë plotësisht mënyrën sesi anatomia i paraqitet publikut: nga duar, këmbë e organe të konservuara në enë qelqi me formalinë, në pjesë, organe madje edhe trupa të vërtetë njerëzish të disekuar, të prerë, të ngjyrosur, e të ngrirë në pozicione nga më të ndryshmet. Me miliona vetë kane ndjekur shfaqjet e tij në të kater anet e botës, duke dalë prej tyre me një koncept njëfarësoj të çmitizuar mbi ndërtimin e brendshëm të trupit të njeriut dhe duke

shkuar në drejtimin që von Hagens-i e ka përkufizuar si *demokratizim të anatomisë*. Ndërsa anatomeve s'u mbetet gjë tjetër veçse të përballen me të (1).

Von Hagens

Gunther von Hagens, në fakt lindi si Gunther Gerhard Liebchen, në qytetin Poznan, të Polonisë në fillim të vitit 1945. Atë kohë, deri në fund të luftes, qyteti ishte nën pushtimin gjerman. I ati shërbente në prapavijë të ushtrisë gjermane dhe nga frika e pushtimit sovjetik familja u shpërngul në lindje të Gjermanisë, pranë Leipzigit, ku ai qendroi deri pas adoleshencës.

Që i vogël u diagnostikua me hemofili, dhe kur ishte 6 vjeç vdekja i kaloi fare pranë; kjo e beri të kishte kontakte me mjedisin mjekësor dhe i zgjoi interesin për mjekësinë.

Më pas në vitin 1965 fillon studimet për mjekësi në Universitetin e Jenës. Tre vjet më vonë